

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:  
 Egész évre . . . 200 Lei  
 Félévre . . . 100 Lei  
 Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETMEÉNYEK DIJA:  
 milliméter díjszabás szerint.

Nyitási közlemények sora:  
 25 Lei.

Felelős szerkesztő: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel.

Kiadótulajdonos: Márk István.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
 Regele Ferdinand-ut 34.  
 (Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig  
 fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei

# GYERGYÓ

## Nagy takarítás.

A parlament ülészakának befejezése után most került a sor a nagy takarításra. Egészen különleges és szokatlan természetű ez a tisztogatás, ami abból áll, hogy rendszerbe kell szedni, be kell iktatni azt a több mint száz rövidebb és hosszabb törvényt, amelyeket a nyári parlament rotációs gépe dobott ki magából.

Ez pedig nem kis munka. A kormány elhatározta, hogy minden miniszterium mellé külön szakbizottságot nevez ki, amelynek az lesz a feladata, hogy megvizsgálja, hogy tulajdonképpen milyen törvények is mentek keresztül a szavazógépen.

Hiába szavazott meg a képviselőház vagy szenátus bármilyen törvényt, ez nem fog a hivatalos lapban megjelenni addig, amíg a szakbizottság felül nem vizsgálja, át nem korrigálja és szentesítés végett fel nem terjeszti.

Ugy látszik, a kormány maga is tudatában van annak, hogy ez a rendkívül sok különböző törvény nem vált életképpé még azzal, hogy megszüntették. A gyakorlati életbe való átül-

tetéshez még arra van szükség, hogy nyugodtabb atmoszférában mondjon véleményt róluk a szakemberekből összeállított bizottság. Ez az oka annak, hogy a nagysürgősen megszavazott törvényjavaslatok közül a hivatalos lapban mostanáig nagyon kevés jelent meg. Most már nem sürgős többé semmi. A parlamenti szünetet is meghosszabbították egy hónappal.

Igy alakult ki azután egy másik egészen speciális román intézmény, a kísérleti idő.

Ez annyit jelent, hogy a parlamenti szünet alatt kísérletképpen életbeléptetnek bizonyos törvényeket és meggyőződnek arról, hogy azok tényleg közérdeket szolgálnak-e? — Ha azt látják, hogy nem, a következő ülészakban egyszerűen hatályon kívül helyezik.

Mi csak örülhetünk ennek, mert nyereségnek tartunk minden olyan megszavazott törvényt, amelyet nem hajtának végre. Nálunk, sajnos, maradék nélkül érvényesül a paradoxon: minél több a törvény, annál nagyobb a jogbizonytalanság. (Sz. N.)

## Dr. Nagy Lajosné újabb sikere.

Különös örömet okoz nekünk, valahányszor ez istenáldotta művészasszony sikeréről adhatunk számot.

Csak most értesülünk arról, hogy még a kora tavasszal a leghíresebb budapesti művészek Bukarestben rendezett kiállításán néhány képével dr. Nagyné is résztvevő s osztatlan nagy sikert aratott.

Azóta két hónapot töltött külföldi tanulmányuton. Ezalatt készült három gyönyörű fest-

ménye, melyek közül a budapesti Képeskrónika a multkoriban a címlapján közölte a székely menyecskét, ami Budapest művészi köreiből is általános feltűnést keltett.

Két másik képét ugyancsak két nagy budapesti képeslap, a Tolnai Világlapja és a Délibáb közölték pár hét előtt.

Jelenleg a művész a Gyilkostónál üdül, de közben festegeti a Gyilkostó szebbnél szebb tájait is.

## A Gyergyói Sport Egylet választmányi ülése.

### Football és turisztikai szakosztály felállítása.

A Gy. S. E. választmánya f. hó 12-én dr. László Dezső elnöke alatt választmányi ülést tartott, melynek tárgysorozatán fontos kérdések kerültek megvitatásra.

Először is Bajna Imre és Kertész István urak azon kérése került tárgyalásra, hogy a helyi kereskedő és iparos ifjak részére tegye lehetővé a választmány a Gy. S. E. keretein belül footballcsapat felállítását.

A választmány a kérést nagy megértéssel fogadta s egyhangulag kimondotta, hogy a kérést elvben magáévá teszi s behatóan tanulmányozni fogja.

Kérte egyben az ifjúság képviselőit, hogy a városi tanácsnál járjon el a footballpálya rendbehozása céljából. Addig ugyanis, míg egy teljesen kifogástalan pálya rendelkezésre nem áll, rendszeresen üzött labdarugósportról beszélni sem lehet. Fontos követelmény továbbá, hogy a labdarugósport ügyét olyan szakember vegye a kezébe, aki minden eszénél-bíjára ismeri a sportnak. Ilyen rátermett, hozzáértő és amellett szívvel-lélekkel dolgozni akaró vezető nélkül számbavehető sporteredményeket a football alosztály felmutatni nem tud s csak sikertelenségbe fullad az egész megmozdulás.

A Gy. S. E. pedig úgy a korcsolyában, mint a teniszben már országosan is értékelt sporteredményekkel dicsekedhetik s úgy az

ujjonnan felállítandó footbalszakosztálytól is komoly eredményeket vár.

Am azt is hangsúlyozni kénytelen, hogy az egyesület mai helyzetében a footbalszakosztály részére semmiféle anyagi támogatást nem biztosíthat.

Hiszen a jégpályának évek óta sürgetett áthelyezése is épp az anyagiak miatt mind a mai napig nem valósulhatott meg.

A városi tanács pedig ugyan mostohán kezeli ezt az emberbaráti egyesületet. A mult évben is alig 5000 lej segélyt folyósított. Pedig minden város ifjúságának sportnevelésére igen jelentős összegeket áldoz.

Mindezek ellenére is a választmány a kérést elvben elfogadta s a gyakorlati kivitel is rögtön megkísérli, mihelyt a fentiekre kellő garanciát lát.

### A turisztikai szakosztály alakuló közgyűlést tart.

A Gy. S. E. választmánya már előző ülésén elhatározta volt a turisztikai szakosztály megalakítását, melynek elnökéül egyhangulag dr. László Dezsőt választotta meg.

Azóta folyt a tagtoborzás a szakosztály részére, de egyelőre a mozgalom meglehetősen részvétlenséggel találkozott.

Pedig erre a szakosztályra igen fontos feladat vár. Nemcsak a turisztika szép sportjának a megkedveltetése, hanem elsősorban a

Gyilkostó gyönyörű vidékének minden rendelkezésre álló eszközzel való intenzív propagálása.

Van ebben a városban vadászegylet, halászegylet, — vannak meg nem szervezett turisták is. Nagyon kíváncsok volna, hogy valamennyien, kik e szép sportért lelkesednek s akik a Gyilkostó propagálásának erkölcsi és gazdasági vonatkozásait kellőképp értékelni tudják, tömörüljenek a turisztikai szakosztályba.

Hiszen 120 lejnyi évi tagsági díj fejében számos kedvezményben is részesülnek a tagok.

Kapják ezért a havonta megjelenő Erdély című képes folyóiratot, melyet az Erdélyi Kárpát Egyesület ad ki. Ennek a lapnak hasábjai nagyon alkalmasok volnának gyönyörű Gyilkostónk csodás szépségeinek az ország turistaegyleteivel való megismertetésére.

Olesó kirándulások rendezése, rendszeres autóbusszjárat létesítése, a Székelyföld nevezetességeinek kellemes, jól szervezett kirándulások keretében való megismerése, vonaton társas kirándulásoknál féláru kedvezmény stb. stb. mind olyan előnyt jelentenek, amiért tisztán anyagi szempontból is érdemes belépni a turisztikai szakosztályba.

Azért ismételtén felkérjük a város minden turisztikakedvelő emberét, hogy a legközelebbi alakuló közgyűlésen, melynek időpontját lapunk idejében tudatni fogja, minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

Tanuljunk a szászoktól, kiknek városai felvirágoztatásában a turisztika játszotta a főszerepet.

## Gyilkostói hírek.

Mult vasárnap a hatalmas kánikula a kirándulók százait vonzotta a tóhoz.

Egész autópark táborozott az alagut bejáratánál.

A kolozsváriak hatalmas autóbussza mellett bukaresti, temesvári, nagyenyedi, brassói, ploiești, botoșani stb. luxusautók álltak sorban.

A Novák strandfürdő megnyitása ilyen körülmények között fényesen sikerült. A kibírhatatlan hőségben mindenki a vízbe kíváncsok. A hűsítő habokban vigan lubickoló fürdőzők mosolygó arcáról jóleső elégtétellel állapíthatta meg Novák Béla, hogy a strandfürdő megépítésével nagy szolgálatot tett a Gyilkostó forgalmának emelésére.

Vállalkozása minden dicséretet megérdemel.

### Klimatikus gyógyhely a Gyilkostó.

Örömmel értesülünk, hogy végre a városi tanács is belátta a Gyilkostó klimatikus gyógyhelyé való minősítésének óriási fontosságát.

Ezért László Antal városi főmérnököt és dr. Nagy József városi ügyészt megbízta az erre vonatkozó munkálatok sürgős elvégzésével. Reméljük, hogy ez a munka a fontos és sürgős kérdés óriási horderejének megfelelő gyorsasággal fog megtörténni s már szeptember hónapban féláru jeggyel jöhetnek majd hozzánk a Gyilkostó rajongói.

### Szálloda a tónál.

Ugy halljuk, hogy rövidesen nagyobb szálloda építését tervezik a tónál. Felhívjuk a tervezők figyelmét arra, hogy ezelőtt 5—6 évvel egy hattagu lelkes társaság már foglalkozott ezzel a gondolattal. Sőt Koós Károly a nagyhirű művész készített is egy gyönyörű tervet 20 szobás szállodáról. A terv akkor anyagiak híján nem valósulhatott meg, de a művészi tervet az említett társaságnál rendelkezésre áll. Ha jól emlékszünk, Varga János, Sáska Bandi, László

zár Gyula, dr. Max. Câmpian stb. voltak a társaság tagjai.

### Üdülőtthon a tónál.

Mult pénteken dr. Hirsch Hugó kórház-igazgatói főorvos, dr. Csiky János orvos, dr. László Dezső képviselő, László Antal városi főmérnök, Fülöp József főállatorvos és Strasser József közbirtokossági elnök, a Gyilkostó körül terepszemlét tartottak, mikor is egy nagyobb-

szabású üdülő-otthon céljára megfelelő telket választottak.

Csak örömmel üdvözölhetjük dr. Hirsch eszméjét. Reméljük, hogy szép terve kivitelében a város minden tényezője egyértelműleg támogatni fogja, hiszen ennek megvalósítása beláthatatlan perspektívákat nyitna Gyergyó mai szánalmas gazdasági életében.

## A Kulturosztály és Legényegylet lampionos estélye.

Az Ipartestület kulturosztálya és a Róm. Kath. Legényegylet f. hó 9 én, vasárnap rendezte évenként szokásos lampionos estélyét az Ipartestület helyiségében, amely a legteljesebb siker jegyében zajlott le.

Az Ipartestület Kulturosztálya lelkes fiatal vezetősége, élén Strasser Pepi elnökkel és Molnár Janika karnaggyal a jelen alkalommal is bebizonyították rátermettségüket és vezetésre hivatottságukat s egyben más egyesületnek is példaadással szolgáltak arra, hogy a nehéz gazdasági viszonyok ellenére is lehet és kell hasonló kulturális előadásokat rendezni, mert közönségünk hálásan és odaadással támogat minden olyan megmozdulást, amely a jelenlegi egyhangú és gondterhes életébe egy kis feledtető életkedvet tud varázsolni. Ez az előadás és az ezt követő reggelig tartó tánc egyben figyelemztetül is kell szolgáljon arra, hogy ifjúságunkat nem lehet és nem szabad teljesen elzárni attól a lehetőségtől, hogy korának megfelelően részt ne vegyen azokból az öt megillető örömeiből, amelyekből — el ne felejtjük — apáink és nagyapáink legszebb álmait szövédték és amelyre életünk végéig szeretettel gondolunk vissza.

Este 9 órakor a kerthelyiségben felállított színpad előtt elhelyezett asztal körül, rég nem látott szépszámu közönség jelenlétében Kertész István könyvkereskedő konferálása nyitotta meg az előadást, akinek székelty öltözetben mindvégig székelty dialektusban előadott konferálása a közönség körében igen jó hatást váltott ki és sok tapsban részesült.

A műsor első száma Mendelsohn Hochzeitsmarsch című zenekari nyitánya volt a Kulturosztály zenekarának előadásában, Molnár Janika karnagy vezetése alatt. Ezután következett Török Rezső Magdolna című egyfelvonásos vígjátéka Madaras István rendezésében, amelynek szereplői külön-külön is elismerést érdemelnek és sok tapsban volt részük.

Miklé Rózsika Magdaléna szerepében kedves, csinos és bájos jelenést nyújtott, méltán

megérdemelte a színpadra nyújtott szép fehér esokrot.

Blénessy Etuska Julesi szerepében most is megmutatta a műkedvelői színvonalon felüli rátermettségét és reméljük, hogy más alkalommal is gyönyörködhetünk kedves megjelenésében és játékában. Antal Ferenc Gyurácz őrmester szerepében elsőrangú alakítást nyújtott és igen jók voltak Jánosy Béla: őrnagy, Biró Károly: Miklós fia, Polgár István: Pocsik pucér és Kabucz János: Jancsi szerepekben.

A harmadik számban Strasser Pepi magyar dalokat énekelt Sándor Pista zenekari kísérete mellett a tőle megszokott jó hangjával s igen-igen sok tapsban és elismerésben volt része.

A műsor negyedik száma Hegyessy Jancsi kimagasló érzéssel előadott két szavazata volt Reményik Sándortól és Ady Endre verseiből s bizony nem egy kislánynak rendítette meg szívét az előadott modern versszöveg szakavatott előadása.

Ötödik szám a műkedvelő zenekar előadásában igen meleg ovációban részesült s szinte készületlenül találta a hálás közönséget az a precíz előadás, amelynek betanítása szintén a Molnár Janika érdeme s kérjük őt, hogy csüggedés nélkül továbbra is folytassa értékes munkáját. A zenekar tagjainak névsorát helyszűke miatt nem közöljük, de elismerésünk velük van és munkálkodásukat emlékeztetünkben tartjuk.

A hatodik szám egy tangó-dal volt s Strasser Pepi kapott érette sok tapsot, hetedik szám pedig Katona Endre tanár ur „András bá” című egyfelvonásosa volt, amelyben Strasser Pepi „András bá”-ját sokáig fogjuk emlegetni. Portik Lajos a titkár szerepében tulszárnyalta a hivatásos színészeket is és elismerést érdemelnek Jánosy Béla: miniszter és Horváth Béla: szolga szerepekben. Általában az egész darab igen szellemes és öröndtünk, hogy András bá még mint miniszter is megállta helyét.

Köszönjük a kellemes szórakoztatást és kívánunk kitartást a további kulturmunkához.

Romániát. A „Magyarország szerint Romániában éhenhalnak az emberek, a nagyváradi pénzügyigazgatóságot megostromolják a tisztviselők, akik hónapok óta nem kaptak fizetést s egy doboz gyufa annyiba kerül, hogy a cigarettás emberek napról-napra nagyobb számban állítják meg egymást az utcán. Bár Erdélyben a politikai nézetet három nyelven juttatják kifejezésre, a vélemények teljesen fedik egymást — írja a magyar lap a Drumul közlése szerint — a bukarestiek kihasználták és tönkretették Erdélyt.

A Patria július 31-iki számában élesen támadja Jorga Miklóst, mert a miniszterelnök, aki nem vett tudomást Horthy beszédjéről, amit a kormányzó a magyar parlament megnyitása alkalmával mondott, fontosabbnak tartotta, hogy egy angol újságírónak adott interjújában arról beszéljen, hogy Magyarország hogyan fogadta egyik történelmi munkáját s személyes kapcsolatairól tartott előadást. Jorga Miklós annakidején kijelentette, hogy az ő kormányának nincsen programja, s mi annakidején azt gondoltuk, hogy a miniszterelnök csak tréfálkozik, — írja a Patria — most azonban meggyőződünk arról, hogy Jorga Miklós igazat mondott.

A Dimineața augusztus 1-i számában „Magyarország a trianoni békeszerződés revízióját kéri” címen hosszabb cikket közöl. Részletesen ismerteti Magyarország külpolitikai helyzetét, majd Károlyi gróf külügyminiszternek azzal a nyilatkozatával foglalkozik, amit Károlyi Georges Grandjean-nak, a „La Volonté” munkatársának adott. Mi csupán egy békés revíziót akarunk — mondotta Magyarország külügyminisztere a Dimineața közlése szerint — ami által Középeurópa helyzetét végre stabilizálni lehetne. Remélem, hogy Franciaország, aki megérti a mi törekvésünket, akár Genfben, akár egy európai döntőbírárság előtt ebben az ügyben támogatni fog bennünket. A mai helyzet ugyanis tarthatatlan, s minél tovább tart, annál súlyosabbá válik, s a gyűlölködés egyre elfajul. Európa érdeke, hogy ez a revízió hamar megtörténjék és Franciaországnak a nyugati civilizáció csucsait tartós, erős bástyákkal kell körülövezni. — Magyarország külügyminisztere többek között ezeket mondotta a francia újság munkatársának s a Dimineața hozzáfűzi, hogy ezekkel az érvekkel senkit sem lehet a revízió szükséges voltáról meggyőzni.

## Az elmúlt hét eseményei.

A porosz népszavazás, melynek kimenetelét Párisban és Londonban az európai helyzet fordulópontjának tekintették, nem hozta meg Hitleréknek és a velük szövetséget kötött kommunis-táknak az általuk várt eredményt és ezzel Londonnak és Párisnak megkönnyítik a kibontakozás további egyengetését. A népszavazás napja nem zajlott le izgalmas és véres incidensek nélkül. Szombaton a berlin-hallei vonalon Jüterborg és Gröna között az este 10 órakor arra haladó gyorsvonat alatt eddig ismeretlen tettesek felrobbantották a vasuti síneket. Kétféle kocsik, két kocsik lezuhant a töltésről, minek következtében két utas súlyosan, 18 könnyebben megsebesült. A robbanás helyétől 200 méternyire vezeték húzódott a pályatest melletti bozótba, ahol a merénylők nyilván megbújtak. A másik sín páron vasgerendákat fektettek keresztbe, amelyekkel az ellenvonatot akarták kiskiklítani. Mindkét helyen az Angriff című hitle-rista lap egy-egy példánya lógott, amelyre színes szeruzával ezt írták fel: Vigyázat, merény-let! Éljen a forradalom! A népszavazás rendben folyt le. Komolyabb utcai harc csak a szavazás után tört ki Berlinben, a Bülow-téren, ahol váratlanul rálóttak a rendőrkészültségre és a golyók Anlauff és Lenk kapitányokat megöltek, egy rendőrőrmester súlyosan megsebesült. A rendőrök erre sortűzzel válaszoltak, majd karddal és revolverrel kiűritették a teret. Később megállapították, hogy azokat a rendőrtiszt-teket, akik az összeütközés első áldozatai voltak, már régebben halállal fenyegették. A kom-munistáknak állítólag 15 halottjuk volt, de ez

## Román lapszemle.

A Națiunea július 29-iki számában „Magyarország lesben” című cikkében többek között a következőket írja: Politikai harcok közepette gyakran megfélekedezünk arról, hogy nyugat felől Nagyrománia legelkeseredettebb ellensége, Horthy és Apponyi Magyarországja lesben áll. Pedig a provokálások tíz esztendő óta szüntelenül tartanak. A budapesti külügyminisztérium által fizetett ügynökök tele lármázzák a népek fülét. S ha kidobják őket az ajtón, visszajönek az ablakon. Hazudnak, vádolnak, rá-galmaznak és arcátlankodnak a körülményekhez képest, hogy céljukat elérjék. Meghamisítják és elferdítik a nyilvánvaló igazságokat és gunyt üznek a statisztikából. Magyarország titkos fegy-verkezése minden elképzelhető arányt felülmu-lott. A levették, vitézek, számtalan sport- és hazafias egyesületek egyetlen eszme szolgálatá-ban állanak: visszahódítani Erdélyt és megte-remteni Nagymagyarországot... Azt üzenjük Horthy Miklósnak — írja a Națiunea —, hogy fölösleges hiába fáradoznia. Ha a népek iránti szeretete hajtja, úgy elsősorban is Magyarorszá-gon szabadítsa fel az alattvalóit, mentse ki őket a nagybirtokos mágnások igájából, adjon nekik földet, vezesse be az egyetemes és titkos vá-lasztójogot és nyissa ki a börtönajtókat, ahol ártatlan politikai elítéltek ülnek. Ha azonban csak a kákán akar csomót keresni s a lelkeket egy újabb háborúra akarja előkészíteni, ne fe-lejtse el, hogy Nagyrománia hadserege sem al-zik és számításai balul üthetnek ki.

A Națiunea július 28. 29-iki számaiban folytatja azt a cikksorozatot, amelyben Magyar-ország revíziós propagandáját igyekszik részle-

tesen ismertetni. A Scandinawska Telegraf-en-compagnie amerikai ügynökségének értesülése szerint 1920. március 15-én az amerikai magya-rok százezer aláírással memorandumot nyujtot-tak át Washingtonban a szenátusnak, amelyben azt írják, hogy abban az esetben, ha a béke-szerződés Magyarországra vonatkozó feltételein nem eszközölnek módosításokat, Amerika ta-gadja meg a ratifikálását. Amerika, mint a né-pek szabadságának szószólója, nem egyezhetik bele, hogy Magyarországot kirabolják és tönkre-tegyék. A Chicago Tribüne párisi tudósítója 1920. április 20-án hosszú cikket közöl a lap-jában. Magyarországot védelmébe veszi és ful-minans hangon ír Romániáról. Látva azt a ma-gyarok, hogy sem Amerika, sem Olaszország támogatásával nem képesek a békeszerződések paragrafusain változtatni, elhatározták, hogy ha-tásosabbá teszik a propagandamunkát. 1920-ban olasz és magyar nyelven röpiratot jelentetnek meg. Címe: Csatlakozzunk Olaszországhoz. Eb-ben a röpiratban hivatkoznak Olaszország és Magyarország történelmi kapcsolataira, az An-jouk és Róbert Károly uralkodására, olasz írókra és művészekre, Lorensora, Galleottira, Forlitora, Guarinora és társaikra, akik többé-kevésbé huzamosabb ideig éltek Nagy Lajos királyi udvarában. Olaszország mindenkor örö-mel adott szállást és védelmet magyar politikai menekülteknek. Majd a röpirat részletesen ki-fejti — írja a Națiunea —, hogy gazdasági és politikai téren Magyarországnak a jövőben fel-tétlenül együtt kell haladnia Olaszországgal.

A Drumul Nou július 31-iki számában a „Magyarország” című budapesti lap egyik utóbbi cikkével foglalkozik, amely a Drumul Nou sze-rint alaptalan hazug vádakkal rágalmazza meg

a szám nem ellenőrizhető, mert a tüntetők sebesültjeiket és halottaikat magukkal vitték.

Külföldön a szélsőséges pártok kudarcá megnyugtató hatást keltett. Párisban óráról-órára plakátokon és transzparensen közölték a lapok a poroszországi eseményeket. Londoni lapok megállapítják, hogy Európa, tuljutott a válság mélypontján. Francia politikai körökben megállapítják, hogy a poroszországi szavazás eredménye most már lehetővé teszi, hogy a francia kormány foglalkozzék Laval és Briand berlini útja időpontjának megállapításával.

Laval francia miniszterelnök berlini utazásáról írva, a Journal azt rendkívül nagy jelentőségűnek mondja, mert a francia miniszterelnök nem elégszik meg olyan pénzügyi megállapításokkal, amelyek Németországnak nyújtandó rövid lejáratu hitelekre vonatkoznak, hanem politikai jellegű hitelfenntartó és halasztó karteltt tervez Németország, Franciaország, Anglia és Olaszország között. Németország felvette ismételt a hosszulejratu kölcsönök szükségességét, a francia sajtó azonban hangoztatja, hogy Franciaország a Németországnak nyújtandó hosszulejratu kölcsönt továbbra is bizonyos politikai és pénzügyi garanciához köti.

A német kormány szerdán a Laval francia miniszterelnök, Briand külügyminiszter és Flaubert pénzügyminiszter berlini útjára vonatkozó meghívókat a nagykövet útján kézbesítette és azt az óhaját fejezte ki, hogy a látogatás lehetőleg augusztus végén, 28—31. között történjen meg.

A Német Birodalmi Bank a kamatlábat 15 százalékról 10 százalékra, a lombard kölcsön kamatlábat 20 százalékról 15 százalékra szálította le. Beavatott körökben a közeljövőben további kamatlábmérséklést várnak.

A pénzügyi helyzet általában véve javuló törekvést mutat, ennek jele, hogy a newyorki tőzsdén is hausse-mozgalom történt oly nagy mértékben, amilyen a Hoover javaslat idejében volt csak észlelhető.

Németország negyvenmillió dollárnyi áruhitelt kap Amerikától. Washingtonból érkezett jelentés szerint a Hoover-féle javaslat alapján Németország 30—40 millió dollár értékű gypjút kap Amerikától. Ezt a hatalmas mennyiségű árut három évi hitelle kapják a németek négy és félszázalékos kamattal.

A magyar nemzetközi kölcsön állásáról a magyarországi sajtó részletesebb híreket közöl. A kölcsönt Franciaország, Hollandia, Olaszország és Svájc fogják adni. A technikai tárgyalások még nem fejeződtek be Hollandiával, de ennek megtörténte után a kölcsön folyósítását megkezdik.

A nemzetközi kölcsöntől függetlenül óhaj segíteni a leromlott gazdasági helyzeten Magyarország. Dr. Friedmann Ignác vetette fel az eszmét, hogy Magyarország tehető közönsége átlag 400 pengős önkéntes kölcsön útján hozzon össze egy kétszázmillió pengős alapot, melyet a magyar Nemzeti Bank rendelkezésére bocsátva, lehetővé teszi a banknak újabb hatszázmillió bankjegy kibocsátását. Dr. Friedmann számítása szerint Magyarországon vannak legalább ötszáz ezren, kik a 400—400 pengős befizetéssel biztosítják a kétszázmillió alapot. Az eszmét nagy lelkesedéssel fogadták országsszerte és azonnal hozzáláttak annak kiviteléhez. A megindult mozgalom élére gróf Apponyi Albert állt és az egyházak és politika vezéregyéniségeiből megalakult az országos bizottság. A valutaletét alapjára már eddig is tekintélyes összeget jegyeztek. Az eszmét felvető dr. Friedmann Ignác és gróf Apponyi Albert 1000—1000 pengős jegyzésén kívül a postások egyesülete kétezer dolláros kölcsönt, Győr városa ezer holdat, magánosok ötezer dollárt ajánlottak fel. Általában a valutaletét eszméjét a legszélesebb körökben olyan kedvezően fogadták, hogy annak megvalósítása máris biztosítottnak mondható.

A magyar fővárosban és a vidék nagyobb városaiban a múlt héten érthetetlen okokból nagymennyiségű ezüst és apróbb váltópénzt rejtettek el annyira, hogy a rendes pénzforgalomban zavarok állottak be. A magyar Nemzeti Bank pénztára szerdán 100.000 pengő váltópénzt hozott Budapesten forgalomba, hogy a zavarok-

nak elejét vegye és kijelentette, hogy a papírpénznek épp úgy megvan a fedezete, mint az ezüstpénznek és így semmi ok sincs az ezüstpénz gyűjtésére. A budapesti rendőrség kiderítette, hogy a váltópénz elrejtését egyes rosszindulatú egyének híresztelése idézte elő, kik a váltópénz hiányát anyagi előnyök szerzésére akarták felhasználni.

Magyarország talpra áll. A londoni City leghíresebb és legbefolyásosabb publicistája, a világ legnagyobb jelentőségű közgazdasági és pénzügyi napilapjának, a Financial Newsnek a külpolitikai szerkesztője, nyilatkozott egy budapesti lap tudósítójának Anglia és a többi országok gazdasági válságáról. A nagy pénzügyi szak tekintély előbb azt fejtette ki, hogy Anglia pénzügyi és hitellete teljesen egészséges, majd így nyilatkozott:

— A hozzáértő angol pénzemberek azonban a kontinens helyzetét sem látják olyan sötétnek, mint amilyennek a veszedelem első percében az izgalom hangján kiáltották ki azt. Nem, egyáltalán nem! S még azt is meg kell állapítani, hogy Németország, Ausztria és Magyarország között Magyarország van a legkedvezőbb helyzetben! Magyarországnak megvan az erős akarata, hogy talpra álljon, megvan a szilárd hite, hogy a jelen helyzetben pénzügyileg és gazdaságilag is biztosan rendbejőjön.

A Szent István-hét alkalmából rendkívüli vizum- és utazási kedvezményeket engedélyeztek. Az idegenforgalom előmozdítása céljából a magyar kormány megengedte, hogy a külföldiek előzetes magyar vizum nélkül lépjék át a magyar határt és a vizumot Budapesten utólagosan egyharmad áron szerezhessék meg, a Magyar Államvasutak igazgatósága úgy menet, mint jövet a Szent István-hét tartama alatt 50 százalékos utazási kedvezményt ad. A kedvezményeket ez évben csupán a Szent István-Hét Rendező Bizottsága által kibocsátott igazolványok alapján lehet igénybe venni, mely igazolványokat Erdélyben minden idegenforgalmi terület és utazási iroda készségesen bocsát az érdeklődők rendelkezésére.

A pittsburgi olasz konzulátus épületét fel akarták robbantani. A robbanás következtében az épület homlokzata megsérült, az ablakok betörttek, de szerencsére emberéletben nem okozott kárt. A nyomozás megindult, de eddig a tetteseket még nem sikerült kézrekeríteni. A rendőrség feltevése az Angliában tartózkodó antifascista-szervezet tagjai ellen irányul. Több olasz állampolgárnál házkutatást tartottak.

## HIREK.

### Mimikri-existenciák...

Ma csodálatos élményem volt:  
Se szó, se beszéd, egy tudakos egér  
Nézett be a könyvembe s figyelt.

Mindig megcsodáltam a teremtményeket. Benők nagy meglátást, hatalmas nagy eszmék, koncepciók láncolatát, inkarnációját kerestem. S nem hiába! Az isteni mélységet a legkisebb képviselőjében is a nagy, csodálatos szerkezetű természetnek mindig megtaláltam. S megcsodáltam. Ilyenkor lelkem mindig repesett az örömtől: ha ez az oktondi, szemernyi kis öntudatlanság ennyire komplikált, ennyire változatos szerkezetű, ennyire meglátszik rajta az isteni Mester keze munkája; mennyivel inkább csodálatraméltóbb a mélyjáratu ember-szerkezet: a mikrokosmos... Valóban az embernél egy egész kis világgal állunk szembe.

Most az egyszer azonban, békét hagyok az ember-világnak. — De csak látszólag. — Az a szürke cseppesség érdekel, mely minden teketória nélkül felmászott a kerítés aljának párkányzatára — melynél olvasva ültem — s félelem nélkül tudakos képpel nézett könyvem apró betűire s olvasni látszék... Bámulatos kis existenciák; bátor és figyelmes. Egészen beletalálta magát új helyzetébe. Mintha csak erre teremtetett volna. Pedig, pedig... Mekkora különbség, szakadék választja el őt ezektől a fekete, apró cikk-cakkos formáktól, melyeket a mi nyelvünkön betűknek neveznek. Ő — a kis tudatlanság, bamba teremtmény, mely készen kapott mindent Urától. Aki gondoskodik a mezei liliomról, mely alatt ő existenciája naponként számtalanszor elszál s melyet talán számtalanszor megbámul —

róla sem feledkezik meg. Ösztönében s ügyességében készen kap mindent... Hogy most belebámul a nyitott könyvébe — ezt a „tudományszomját“ talán ösztöndiktálta félelem idézte elő. Hogy hogy nem, felkerült a párkányra s talán elővigyázat kedvéért nem csapott zajt s nem mondott gyorsan „uccu neki“-t... Mi volt, mit nem tennie, belebámult a közvetlen környezetbe, míg elő nem vette jobbik esztét...  
E kis jelenet nagyszerű analógiát szolgáltat nekem. Sokan vannak az emberi életben is az egértudakosok, a mimikri-tudakosok. Különösen napjainkban. Hirtelenül váratlan helyzetbe kerülnek s ilyenkor szeretik magukra öltetni a tudakosság mezét. Beszélnek, lamentálnak, egymásután lövelik a szópuffancsokat anélkül, hogy lenne mondani valójuk.

A természet lépten-nyomon játszik az emberi élet analógiával. Hol erőteljesebb, frappánsabb, hol meg gyengébb parabolákkal áll elő. Azonban bizonyos, mindenikben van annyi megvilágítás, amennyi elég az emberi gőg, kevélység, nagyképszerűsítés letörésére!...

— A Csikszeredában megtartott iparkongresszus által Ófelségéhez küldött hódoló táviratra a Kabinetiroda a következő választáviratot küldötte: „Ófelsége a király köszöni a székelyföldi kisiparosság kongresszusának kifejezett jókívánságait. — A király palotatitkára Dumitrescu“.

— A csiksomlyói kegytemplom új orgonájának felszentelése. Egész Erdély érdeklődésének központjában álló csiksomlyói új orgonát most hangolják. Ez a munkát még egy hónapig fog eltartani. Felszentelése azonban már véglegesen meg van állapítva. Szeptember 8-án, Kisasszony ünnepén lesz az ünnepélyes felszentelési szertartás. Erre az ünnepségre már nagyban folynak az előkészületek. A „Csikszeredai Dal- és Zeneegylet“ klasszikus zenés misét fog ez alkalommal előadni. Ugyanazon nap délutánján Zsizsmann Rezső zenetanár és kolozsvári karnagy fog hangversenyt tartani az új orgonán.

— A szárhegyi katolikus ifjúság által a felsősófalvi leégett székely testvéreink javára Nagyboldogasszony napján rendezendő táncestélye iránt nagy érdeklődés mutatkozik egész Gyergyóban. A szárhegyi fiatalság ezen nemes célt szolgáló megmozdulása követendő példaként kell álljon Gyergyó minden községében, hogy felsősófalvi székely testvéreink szenvedéseit, nélkülözéseit minél jobban átérzve, enyhítsük s a sok könnyet székely megértéssel felszárítsuk. Ahol csak magyar testvérek élnek, mindenhol siettek a kicsiny falu szerencsétlenségén segíteni s hisszük, hogy a székely megértésből fakadó segiteniakarással is sok tönkrement család nyomorán fog enyhíteni a szárhegyi ifjúság táncestélyének jövedelme.

— A tusnádfürdői kápolna védőszentjének búcsus nagymiséje augusztus hó 16-án lesz megtartva. Ezen nevezetes ünnepélyre kérjük az érdeklődőket minél nagyobb számban való megjelenését. A zenés mise d. e. 10 órakor veszi kezdetét, mely a szabad ég alatt lesz megtartva. — Az ünnepélyt bankett követi, melyre a benevezést kérjük f. hó 15-ig bejelenteni.

Az egyháztanács.  
— Megszüntették a csikszeredai állami gimnázium leánytagozatát. A közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy a csikszeredai állami gimnázium leánytagozatát az 1931—32. tanévben megszünteti és jövő iskolai évben csak a fiugimnáziumot tartja fenn.

— Erdélybe jönnek a magyar óceánrepülők. Egyik bukaresti lap híradása szerint Endresz György és Magyar Sándor, az óceánrepülő magyar pilóták elhatározták, hogy gépjük megjavítása után meglátogatják Bukarestet és több erdélyi várost.

— A jegyzők — állami tisztviselők. Az új közigazgatási törvénytervezet szerint a jegyzők ismét állami tisztviselők lesznek. A jegyzők nem választás és megerősítés útján fogják hivatalukat elfoglalni, hanem prefectusi kinevezés alapján. Amíg az új közigazgatási törvény véglegesen elkészül, a jegyzők fizetését a községek kötelesek kiszolgáltatni és pedig az 1929 évi állapotnak megfelelőleg.

— **A newyorki polgármester Budapesten.** A newyorki polgármester értesítette Budapest székesfőváros városi tanácsát, hogy f. hó 24–27. közötti napokban néhány napra Budapestre érkezik. A vendég fogadtatására az előkészületeket megkezdették.

— **Meghalt Elek apó testvérbátyja.** Magas életkort ért, ismert és tekintélyes öreg székelly hunyta le örök álmra szemét néhány nappal ezelőtt Kisbácsonban: Benedek Gábor ny. körjegyző, aki a maga személyes tulajdonságain kívül arról is nevezetes, hogy sok évvel idősebb testvérbátyja volt a feledhetetlen Elek apónak. Nagyszámu családja tagjai közt 6 gyermeke, 21 unokája és 22 dédunokája, vejai és menyei gyászolják. Rendkívül nagy részvét mellett temették.

— **50 százalékos vasuti kedvezmény Marosvásárhelyre.** A C. F. R. vezérigazgatósága szeptember 2–7. napjain 50 százalékos kedvezményt nyújtott az Erdélyi Gazdasági Egylet mezőgazdasági, ipari és kisállatkiállítását látogatók részére. A kedvezményre vonatkozó rendelet értelmében menet egész jegy váltandó, a visszafelé való utazás ingyenes. A kedvezmény igénybevételéhez szükséges igazolványt az E. G. E. titkári hivatala Cluj—Kolozsvár, Strada A. Mureșan (Attila-utca) 10. és a Marosmegyei Földmives Szövetség Târgu-Mureș—Marosvásárhely, Teleki Téka, 17. lejtő portó ellenében megküldi. A kiállításra küldött árukra külön kedvezményt nyújtott a C. F. R. Eszerint a kiállításra el nem adott áruk 50 százalékos kedvezményrel szállíthatók vissza a feladás helyére.

— **Országos vadászkiállítás és vadászgyűlés.** Az Erdélyi Gazdasági Egylet a Marosmegyei Földmives Szövetséggel karöltve szeptember 3–6. napjain Marosvásárhelyen gazdasági stb. kiállítással kapcsolatban erdészeti és vadászati kiállítást is rendez. Az erdélyi jellegű kiállítást a földmivelésügyi minisztérium erkölcsileg és anyagilag is támogatja és így mindegyik csoportban a díjat nyert trofeák arany, ezüst, bronz-éremmel és oklevéllel lesznek díjazva. A rendezőség felkéri az érdekelt közönséget, hogy a kiállításra szánt trofeákat jelentésként be minél előbb, nemkülönben közölni sziveskedjenek azon vadásztársaik címét is, akiknek birtokában kiállítható trofea van, mert sokan túlzott szerénységből nem jelentik be. Az Erdélyi Gazdasági Egylet mindenik kiállításra küldött tárgyért teljes felelősséget vállal s tekintetbe véve azt is, hogy a C. F. R. 50 százalékos kedvezményt biztosított azon dolgok visszaszállítására, amelyek a kiállításra el nem adtak, az Egylet elvárja Erdély vadászaitól, hogy vadállományuk sok értékes trofeáját fogják a kiállításra elküldeni, hogy abban nemcsak a más vidékek vadászhajai, hanem a nemvadászok is gyönyörködhesseken. Az egylet a kiállítással kapcsolatban országos galamblovó versenyt is rendez, szintén értékes tiszteletdíjakkal. A verseny szeptember 6-án d. e. 9 órai kezdéssel a református kollégium tornakertjében lesz. Az erdélyi vadásztársaságok ki akarják használni ezen kiállítás és verseny kedvező alkalmát arra, hogy ugyanakkor erdélyi vadászgyűlést rendezzenek Marosvásárhelyen. E gyűlés célja az volna, hogy megtárgyalják közös sérelmeiket és az erdélyi viszonyoknak megfelelő javaslatokat illetékes helyekre megtehessek.

— **Október 1-től ismét visszatérünk a régi időszámításhoz.** Románia október 1-től visszatér a keleteurópai időszámításhoz. Szeptember 30-án éjjel tehát az órákat ismét egy órával előre visszük.

— **Megszűnt a gabonaneműek és a gyümölcs fogyasztási adója.** A gabonatorvény július 22-iki kezdettel eltörölte a gabona, a gabonatermékek, a gyümölcs, valamint olajmagvak fogyasztási adóját. Örömmel üdvözlő a nép minden fogyasztási adó megszüntetését, de vajjon a kenyérbélyeg nem fogyasztási adó-e és nem antiszociálisabb adó-e, mint az eddigi fogyasztási adó? A két rossz közül ez utóbbi a rosszabb, mert ez valóban a legszegényebb osztály zsebére vagy helyesebben gyomrára megy.

— **Mezei Imre karcfalvi postamestert sikerkasztás és okirathamítás miatt állásából elbocsátották.**

— **Novák Mária: „Baby szakácskönyve“** megjelent. A kitűnően összeállított szakácskönyv 800 különböző receptet tartalmaz, amelyek között nagy rész jut az orvosi irányítással közreadott dietetikus konyhának. De ezenkívül megtalálható a konyhaművészet minden változata. A szakácskönyv ára 160 lej. Megrendelhető a szerzőtől Kézdivásárhelyen.

— **Helyreigazítás.** Mult számunk egyik közleményében említettük volt Ungváry András tönkrement alfalvi fakereskedő nevét. — Annak közlésére kért fel bennünket, hogy őt nem lehet tönkrement embernek tekinteni, hiszen ha künnlevőségeit be tudná hajtani, egyszerre hatalmas összeg felett rendelkezne.

A helyreigazítás kérésének készséggel adunk helyt.

— **A régi kibocsátású százelejeseket kivonják a forgalomból.** A Banca Națională a kék, lila és téglavörös színű 100 lejes bankjegyeket végkép kivonja a forgalomból. Ezeket a bankjegyeket a jegybank és fiókjai csak f. évi október 1-ig váltják be. E határidő leteltével csak a szépiaszínű 100 lejes bankjegyek maradnak forgalomban. Figyelmeztetjük tehát olvasóinkat, hogy a kék, lila és téglavörös százelejes bankjegyeket október elsejéig saját érdekükben váltásák be. Annál is inkább szükség van erre a figyelemre, mert nemcsak a hébe-hóba felmerülő téglavörös százelejesekről van szó, hanem a kéknyomásuakról is, amelyek közül még igen sok van forgalomban.

— **Életbelépett az új kamattörvény.** A Monitorul Oficialban megjelent már a néhány hónapos kamattörvényt módosító új törvény. Az új törvény stabilizálja a kamatot, mely eddig úgy volt megállapítva, hogy a Banca Națională mindenkor kamatlábához bizonyos százalékot hozzá kellett adni a különféle ügyleteknél. Most már a kamat stabil. Megállapodás nélkül a kamat polgári ügyleteknél 9 százalék, kereskedelmi ügyleteknél 10 százalék. Pénzügyleteknél ki lehet kötni a kamatot 14 százalékig, de ennél többet semmi körülmények között nem szabad szedni.

Kamattörvény és stabil kamat tehát van, csak az nincs, miből fizetni, s ma-holnap az sem lesz, ami után fizetni, mert kölesönt kapni ma nehezebb, mint magyar embernek román hadseregben tiszti rangot kapni, vagy vasutnál szolgálatban maradni.

— **Védekezés a mezei egerek ellen.** A gabonaneműekben rengeteg kárt tesznek a mezei egerek. Az egerek irtására leghatásosabb a mérgezés. Egy jó módszer a következő: Török-buzát beáztatunk meleg vízbe, azután pedig átszűrjük, hogy csepegjen le a víz a szemekről, behintjük jól cinkfoszfórral, keverve a török-buzát addig, amíg az összes szemek belesznek fedve egy vékony fekete porréteggel. E török-buzaszemeket elhintjük azokon a helyeken, ahol az egerek járnak, vagy a nyílásaikba öntjük.

E módszer nagyon hatásos és valóságos irtást végez, de tanácsos, hogy az első mérgezés után egy-két hétre megismételjük, hogy elpusztítsuk az első mérgezéstől szabadultakat.

\* Str. Elena 16. (volt Rákóczi u.) alatt levő ház, mely áll 2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, gazdasági épületekkel, kerttel, örök áron eladó.

Ugyanott komplet jó karban levő szalon-garnitúra.

Érdeklődők forduljanak fenti címre. 3-2

— **A székellyudvarhelyi róm. kath. fiúnevelő intézet az 1931–1932. tanévben bennlakásra felvesz jóviselű növendékeket.** Tanévi ellátási díj 7500 lej készpénzben. A szolid ellátási díj és gondos felügyelet mellett előnye a fiúnevelőnek városunk klimatikus fekvése a Hargita hegy lábánál. Székellyudvarhely fürdőváros is lévén, a gyermekeiket kísérő szülők a féláru utazás kedvezményét igénybe vehetik.

A fiúnevelő intézet kapcsolatos a majdnem negyedfél százados multá visszatekintő magyar tannyelvű, nyilvánossági joggal bíró székellyudvarhelyi róm. kath. liceummal (főgimnázium).

A fiúnevelő intézetről prospektust, a liceumról (főgimnázium) tájékoztatót küld 10 lej válaszbélyeg ellenében. A székellyudvarhelyi róm. kath. fiúnevelő intézet igazgatósága Odorheiu, jud. Odorheiu. 3-1

\* **Fogorvosi rendelésem újra megkezdését van szerencsém tudatni a t. közönséggel.** Wiener Waldemar ur autorizált dentista technikai munkálataival kapcsolatban. — Elvállalok mindennemű, a fogászat körébe tartozó műveletet. Rendelési idő 10–2 óráig. **Dr. Nagy Lajos,** városi orvos. 2-2

\* **Munkaszerető régi tisztviselő,** könyvelő levelező, különösen faszakmában jártas úgy belső, mint külső munkálatoknál elhelyezkedést keres. Megkeresések „Szerény igények“ alatt a kiadókba kéretnek. 9

## SPORT.

### Az Udvarhelyi Hargita Gyergyóban.

Aug. 16-án, vasárnap délután 4 órakor a legjobb székellyföldi csapat, az udvarhelyi Hargita játszik a helyi Kolping ellen. E nevezetes sporteseményre külön is felhívjuk a gyergyói közönség figyelmét.

**Magyar atléták világraszóló győzelmet arattak az olaszok felett,** akiket 78:64 arányban győztek le Budapesten. Németország ellen aratott multkori győzelmük után ez az újabb diadal jelentősen emeli a magyar atlétagárda világhírét.

A **Benke-kupa** elődöntőjét vasárnap játszották le Sepsiszentgyörgy és Udvarhely csapatai. Csak nagy és nehéz küzdelem után tudott győzni 5:4 arányban Udvarhely csapata a nagyon feljavult szentgyörgyiek ellen. A döntőt Gyergyó és Udvarhely játsszák e hó végén.

A **Régi Sport Egylet** folyó hó 15 és 16-án meghívásos teniszversenyt rendez, melyen a teljes gyergyói gárda is indul.

## Hirdetés.

A helybeli „Szent-Miklós“ áll. liceum igazgatósága ezennel zárt írásbeli árlejtést hirdet az internátus ágy-neműjének és a bennlakó növendékek fehérneműjének rendszeres mosására.

Arajánlatokat zárt borítékban az igazgatósághoz címezve, f. hó 30-ika d. u. 5 óráig fogadunk el.

Ugyanekkor lesz az érdekeltek jelenlétében az ajánlatok felbontása, elbírálása és esetleges szóbeli árlejtés, amiért is az ajánlattevők személyes megjelenése kívánatos.

A további feltételek megtudhatók az intézet adminisztrátoránál a hivatalos órákban minden nap d. e. 11–12-ig.

### Az Igazgatóság.

## A marosvásárhelyi 70 ágyas modern szanatórium

műtő és szülőszobákkal, Röntgen-, hydro- és elektrotherapiával, quarz és diathermiával, bacteriologiai és chemiai laboratorumokkal stb. berendezve, továbbá hideg-, melegvízzel, központi fűtéssel, lifttel, rádióval felszerelve.

Felvesz: Sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti, beldeg-, bőr-, urológiai-, fül-, orr-, gége-, szemészeti és gyermekgyógyászati betegeket.